

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1310115/2

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב מיכאל עמוס, הרב שלמה שפירא, הרב צבי בן יעקב

המערער: מדינת ישראל – רשם ההקדשות (ע"י ב"כ עו"ד אביעד אמרוסי)

נגד

המשיב: הקדש בית חינוך יתומים לעדת הספרדים בירושלים (ע"י ב"כ עו"ד יוסף תוסייהכהן)

הנדון: איסור על ההקדשות הדתיים לציית לדרישות רשם ההקדשות טרם הכרעה בערעור בעניינן

צו ביניים

הוגשה אלינו הודעת המשיב, הקדש בית חינוך יתומים לעדת הספרדים בירושלים, כי בלי להמתין לפסק הדין בתיק זה, הודיע המערער, רשם ההקדשות הציבוריים, למשיב שעליו להירשם בפנקס ההקדשות הציבוריים, ואם לא כן יעברו נאמניו עבירה פלילית.

עוד ערכן המשיב כי על פי בקשת חופש מידע, התקבלה תשובה מן המערער כי מבין חמישים וארבעה הקדשות הדתיים שאליהם פנה המערער באופן יזום לצורך רישומם בפנקס ההקדשות היו חמישים ושלושה הקדשות יהודיים רבניים ורק הקדש שרעי אחד.

בשל אלו מבקש המשיב שבית הדין יחיש את מתן פסק הדין.

מן ההודעה עולות תמיהה קשה על דרך התנהלות המדינה, ולכאורה גם חשש ל"אכיפה בררנית".

אנו מבהירים כי בית הדין עוסק בכתיבת פסק הדין בין יתר כל המטלות המונחות לפתחו. לכשתסתיים כתיבתו וחתירתו הוא יועבר מיד לכל הנוגעים בדבר.

אנו תמהים מדוע אצהרצה הדרך למערער להפעיל לפני מתן פסק דינו סמכויות השנויות במחלוקת, לאחר שאיש לא טען לקיומן במשך כשלושים שנה מחקיקת חוק הנאמנות, התשל"ט–1979, ואיש לא ניסה לאוכפן במשך כארבעים שנה.

נוסיף ונאמר: הצדדים להליך ממתנים עתה לפסק דין שיינתן בעזרת ה' בקרוב, ברם ההליך התעכב עד לאחרונה, ועד לאחרונה לא הייתה אפשרות ליתן פסק דין משום שבית הדין המתין לקבלת תגובה מטעמו של המערער, המדינה, שביקש ארכה פעם אחר פעם, ביקש וקיבל.

חובתנו להביע פליאה על התנהלות זו של המערער, המערער על סמכותם של בתי הדין הרבניים, שאחרי שהגיש ערעור וביקש את הכרעתנו, למרות שלטעמו בתי הדין משוללים סמכות בעניינים אלו, ואחרי שביקש דחייה אחר דחייה להצגת עמדתו תוך הסכמה שלאחר מכן תינתן הכרעתנו, שמיידי אחרי הצגת עמדתו, אצהרצה לו הדרך לפעול כפי הבנתו הראשונית שבגינה הגיש ערעור, ולא להמתין בדרך ארץ לקבלת פסק הדין.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מובן שלאחר מתן פסק הדין זכותו לפעול בהתאם לפרוצדורה המקובלת במדינת ישראל, ולעתור נגד פסק דינו לכשיינתן אם הכרעתנו לא תמצא חן בעיניו.

בתי הדין ובתי המשפט נמנעים מהפעלת סמכויות מטעם של כיבוד סמכויות ערכאה אחת על ידי הערכאה האחרת. אך בנידון דידן רשם ההקדשות הציבוריים שהגיש ערעורו לפנינו, פועל כאילו מעולם לא הגיש ערעור ואין הוא מוכן להמתין להכרעתנו, הכרעה שנדחתה בעיקר בגין מחדליו, ואחרי שנעננו לבקשותיו לדחיית מתן פסק דין פעם אחר פעם.

התנהלות זו מעלה תמיהה רבתי מדוע, לאחר שבעצמו ביקש וקיבל ארכות, לפתע אצה לו הדרך לשנות סדרי עולם, תוך נקיטת איומים כנגד ההקדשות השונים המתנהלים כפי שהתנהלו רבות בשנים.

אנו מצפים כי המדינה תתנהל באורך רוח כראוי בנסיבות העניין, תמתין לפסק דינו, ואז תפעל על פי הדין, כראוי וכנכון.

בנסיבות אלו חובתנו להפעיל את סמכותנו ולמנוע חשש נזק להקדשות הדתיים.

משכך אנו מורים ומצווים על המשיב ועל כל נאמני, מנהלי ואפוטרופסי ההקדשות הדתיים הנמצאים בשיפוטו של בית הדין הרבני לענייני יצירה וניהול הקדש (להלן – נאמני הקדשות דתיים רבניים):

א. אוסרים על נאמני הקדשות דתיים רבניים לרשום את ההקדש שבניהולם בפנקס ההקדשות הציבוריים.

ב. אוסרים על נאמני ההקדשות הדתיים הרבניים לשתף פעולה בכל דרך שהיא עם רשם ההקדשות הציבוריים, לבד ממתן תשובה לקונת בצירוף צו ביניים זה.

ג. בתי הדין הרבניים ישקלו להעביר מתפקידיהם נאמני הקדשות דתיים רבניים שיפעלו בניגוד לצו זה.

ד. הממונה על ההקדשות הדתיים בהנהלת בתי הדין הרבניים מתבקשת להעביר צו זה לכל הרכבי ההקדשות בבתי הדין הרבניים ולכל נאמני ההקדשות הדתיים הרבניים.

ה. פרקליטות המדינה רשאית להגיב לצו זה בתוך תמישה-עשר יום.

ו. הצו יעמוד בתוקף עד למתן פסק דין בערעור זה או עד למתן החלטה אחרת.

ז. צו זה מותר בפרסום.

ניתן ביום ו' בכסלו התשפ"ב (10.11.2021).

הרב צבי בן יעקב

הרב שלמה שפירא

הרב מיכאל עמוס

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה